

Megfontolások a tartozáskezeléshez

Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) várhatóan 2015. január 1-vel megváltoztatja a gyógyszertárak ellenőrzésének belső algoritmusát. Ezt az elmúlt időszak ellenőrzési tapasztalatait figyelembe véve tartja indokoltnak. **Az OEP tájékoztatása szerint, az elszámolás leadását követően az elszámolt gyógyszer mennyiségének negatív irányú korrekciója, a tétel törlése, valamint termékcsere észlelése az OEP területileg illetékes Területi Hivatalának ellenőrzését vonhatja maga után, a későbbiekben részletezett körülmények fennállásakor.**

Tekintettel arra, hogy a gyógyszertári elszámoló rendszereknek több követelménynek kell párhuzamosan megfelelni, ugyanakkor az esetleges tartozáskezelésnek egyértelmű jogszabályi háttere van, a Magyar Gyógyszerészi Kamara Országos Elnöksége a gyógyszertárak működésének elősegítéséért az alábbiak megfontolását javasolja a gyógyszertáraknak.

1. Az eljárásrend-javaslat kidolgozásának célja az OEP ellenőrzési szempontjainak való megfelelés biztosítása, figyelembe véve
 - a járóbeteg-ellátás keretében rendelt gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök és gyógyfürdőellátások árához nyújtott támogatások elszámolásáról és folyósításáról szóló 134/1999. (VIII. 31.) Korm. rendelet és
 - a gyógyszertárban forgalmazható, valamint kötelezően készletben tartandó termékekről szóló 2/2008. (I.8.) EüM rendelet előírásait, továbbá
 - az adóügyi bizonylatokra vonatkozó hatályos rendelkezéseket is.

2. A 134/1999. (VIII. 31.) Korm. rendelet az alábbiakat mondja ki:

„4. § (2) Az adott elszámolási időszakban csak a tárgyi elszámolási időszak alatt beváltott és kiszolgált vények, illetve a forgalmazók önellenőrzése során feltárt és az OEP által rögzített, valamint az OEP által végzett ellenőrzés során feltárt – korábbi elszámolási időszakra vonatkozó – elszámolási hiba miatti korrekciós tételek számolhatók el.”

3. A 2/2008. (I. 8.) EüM rendelet az alábbi kötelezettséget támasztja a gyógyszertárak felé:

„5. § (1) A gyógyszertárból a gyógyszer, egyéb termék kiszolgáltatója a beteg, az egészségügyi intézmény, az orvos által igényelt gyógyszert vagy egyéb terméket az R.-ben foglalt szabályok figyelembevételével a gyógyszertárban tartott és forgalmazott gyógyszerkészletből, illetve termékkészletből (a továbbiakban együtt: készlet) köteles kiadni.

(2) Ha a gyógyszerész, szakasszisztens az (1) bekezdés szerint igényelt gyógyszert vagy egyéb terméket a meglévő készletből nem tudja kiadni, a helyettesítés felajánlását követően, a beszerzés lehetséges legkorábbi időpontjának megjelölésével köteles a beszerzést felajánlani.

(3) Preferált referencia ársávba tartozó gyógyszer, ennek hiányában referenciagyógyszer esetén a (2) bekezdés szerinti beszerzés időtartama nem haladhatja meg a 24 órát, de legkésőbb a gyógyszertár szolgálati rendje szerinti következő nyitvatartási napra a beszerzésnek teljesülnie kell.”

4. Vényköteles gyógyszer expediálásakor, amennyiben a vényen feltüntetett mennyiség részben vagy egyáltalán nem áll a gyógyszertár rendelkezésére akkor a beteget tájékoztatni kell a gyógyszertár készletében jelenleg elérhető mennyiségről vagy a beteg számára kedvezőbb térítési díj elérhető készítményről. Amennyiben a beteg a felajánlott helyettesítést nem fogadja el, úgy a gyógyszertár a gyógyszer beszerzését köteles felajánlani.
5. Ha a vényen rendelt készítmény részben nem áll a gyógyszertár rendelkezésére, a 2/2008. (I. 8.) EüM rendelet 5. § (3) bekezdésben rögzítettek figyelembe vételével, tájékoztatni kell a beteget annak legkorábbi beszerzési időpontjáról. A gyógyszer beszerzési időpontjának meghatározásakor a gyógyszerész vegye figyelembe az adott időpontban elérhető gyógyszer-nagykereskedői készlet / kiszállítási információkat.
6. A vény taxalásakor a ténylegesen kiadott gyógyszer mennyiséget kell rögzíteni. A ki nem adott mennyiség a számítógépes elszámoló rendszer TB elszámolásában nem szerepelhet. Amennyiben a gyógyszer kiadója szükségesnek tartja, a ki nem adott mennyiségre előleget kérhet a betegtől, legfeljebb a térítési díj erejéig. Erről a gyógyszertár előleg bizonylatot készít, amely a tartozással érintett vényhez egyértelműen hozzárendelhető módon tartalmazza az előlegként átvett összeget. A halasztott expediálású vényeket a gyógyszertár elkülönítetten tárolja. A gyógyszer megérkezése után a tartozások räkészítendők a bizonylatokra (vény, nyugta...) és a tartozás sorba helyezendők.
7. A tartozás kiadásakor a vényt „sztornírozni” kell függetlenül attól, hogy a kiadás az adott dekádon belül vagy azon túl történik – figyelembe véve a vények érvényességi idejét. A dekádon túli formális sztornózás során a rendszer támogatja a szükséges korrekció elkészítését.¹
8. Az ismételt taxaláskor a vényt a ténylegesen a beteg részére kiadott össz mennyiség alapján kell rögzíteni. Az előlegként átvett összeget, valamint a korábban már kifizetett térítési díjat a térítési díjból le kell vonni. A tartozások kiadásakor az expediáló ellenőrzi a készítményt (név, hatáserősség, mennyiség vonatkozásában), a bizonylatokról leveszi a számokat, áthúzza, a mennyiségeket rögzíti az elszámoló rendszerben, a vényt, majd a vény hátoldalát a kiadás tényének rögzítéseként szignálja és ráírja a kiadás dátumát. Ezen vényeket elkülönítve javasolt gyűjteni és tárolni.

¹ Az eljárásrend sztornózással kapcsolatos szabályairól (és így a gyógyszertáraknál a sztornózás nagyobb számú előfordulásának valószínűségéről) az OEP a NAV-ot tájékoztatja.

9. A vényen vagy a vényhez kapcsolódóan dokumentálni kell a tényleges kiadások időpontjait.

10. A korrekció eredőjének mindenképpen pozitívnak kell lennie, hiszen csak a ténylegesen készleten lévő mennyiség erejéig történhet meg a tétel benyújtása elszámolásra az OEP felé. Erre vonatkozóan a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény előírásai az útmutatóak:

„36. § (1) Az egészségbiztosító ellenőrzi az egészségügyi szolgáltatás nyújtására kötött szerződés teljesítését. (...)

(3) Az egészségbiztosító ellenőrzi a finanszírozott egészségügyi szolgáltatások elszámolási rendjét, az elszámolások valóságát, a folyósított pénzeszközök felhasználásának pénzügyi szabályszerűségét és elkülönítését. (...)

38. § (1) Gyógyszer támogatással történő kiszolgáltatásának, illetve gyógyászati segédeszköz támogatással történő forgalmazásának, javításának, illetve gyártásának ellenőrzése során az egészségbiztosító vizsgálja (...)

d) az elszámolás alapját képező adatok nyilvántartására vonatkozó előírások megtartását (...)

g) az egészségbiztosító és a szolgáltató közötti szerződésben foglalt feltételek teljesülését.(...)

38/A. § Ha az egészségbiztosító az ellenőrzés során megállapítja, hogy az egészségügyi szolgáltató (...)

c) el nem végzett

ellátásért a biztosítottnal térítési díjat fizettetett, kötelezi az egészségügyi szolgáltatót a térítési díjnak a biztosított részére történő visszafizetésére.”

11. Az előlegfizetéssel kapcsolatban az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 59. §. (1) bekezdése szerint *„termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása esetében, ha teljesítést megelőzően pénz vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz formájában ellenértékbe beszámítható vagyoni előnyt juttatnak (a továbbiakban: előleg), a fizetendő adót az előleg jóváírásakor, kézhezvételekor kell megállapítani.”* A (2) bekezdés szerint *„A jóváírt, kézhez vett előleget úgy kell tekinteni, mint amely a fizetendő adó arányos összegét is tartalmazza.”* Előleg fizetés esetén egy jövőbeni termékért, a gyógyszertárnak tehát egy áfát is tartalmazó előlegbizonylatot kell kiállítani, rögzítve a pénztárgépbe, hiszen pénzeszköz átvételére is egyidejűleg sor kerül, akkor is ha a teljesítés, vagyis a gyógyszer kiadása nem történik meg. A törvényi előírás szerint az előleg után a gyógyszertárat működtető vállalkozásnak ÁFA fizetési kötelezettsége is keletkezik.

Amikor a beteg visszajön a gyógyszerért, megkapja a teljesítésről szóló számviteli bizonylatot (nyugtát vagy számlát), korrigálva azon a fizetendő összeget az előleg átadásakor adott összeggel. Ezzel egy időben megtörténik a tartozás értékesítése, vagyis a termék kikerül a készletből.

Az OEP tájékoztatása szerint gyógyszerek esetében, az elszámolás leadását követően

- az elszámolt mennyiség negatív irányú korrekciója, illetve
- a tétel törlése, valamint

– **termékcseré észlelése**

az OEP területileg illetékes Területi Hivatalának ellenőrzését vonja maga után a megelőző legutolsó leltár időpontjáig visszamenőlegesen, az érintett termékre és legalább három másik, tetszőlegesen kiválasztott termékre vonatkozóan, amennyiben:

– **az egy korrekcióval érintett bruttó társadalombiztosítási támogatás összege az 50.000 Ft-ot meghaladja, vagy**

– **egy hónapon belül legalább három vényazonosítót érint a probléma,**

kivéve, ha a korrekcióra az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvény 17. § (3) bekezdése alapján történő gyógyszer visszahívás miatt került sor.

Felhasznált dokumentumok:

– A kötelező jellegű készletellenőrzés elrendelésére vonatkozó szabályozást az OEP főigazgatójának az egészségügyi szolgáltatók által gyógyszer árához, gyógyászati segédeszköz árához, kölcsönzési-, javítási díjához vagy gyógyászati ellátás árához nyújtott társadalombiztosítási támogatás elszámolásával összefüggésben végzett korrekciós eljárások rendjéről szóló, hamarosan hatályba lépő OEP szabályzat tartalmazza.

– Minőségügyi Kézikönyv 6.1. - Magyar Gyógyszerészi Kamara (2013)

Budapest, 2014. december 11.

A Magyar Gyógyszerészi Kamara elnöksége